

W Y D A T K I

Kwota zaplanowanych na 2008 rok wydatków wynosi 307.710.872 zł, z tego:

- wydatki bieżące – 269 112 152 zł, co stanowi 87,47 % wydatków ogółem, obejmujące:

•wynagrodzenia i pochodne – 66 569 372 zł (21,64 % wydatków ogółem),

•dotacje – 21 088 039 zł (6,85 % wydatków ogółem) w tym:

⇒ dotacje dla zakładów budżetowych – 2 575 281 zł,

⇒ dotacje dla instytucji kultury – 5 989 693 zł,

⇒ pozostałe dotacje – 12 523 065 zł,

•obsługa długu – 9 338 548 zł (3,04 % wydatków ogółem),

•pozostałe wydatki – 172 176 193 zł (55,96 % wydatków ogółem),

- wydatki majątkowe – 38 598 720 zł, co stanowi 12,54% wydatków ogółem.

Szczegółowe zestawienie wydatków w układzie działów i rozdziałów przedstawiono w załączniku Nr 3 do uchwały.

W ramach ogólnych wydatków budżetowych finansowane będą:

1. zadania własne gminy
2. zadania rządowe zlecone ustawami

Porównanie planowanych wydatków na 2008r.
do przewidywanego wykonania wydatków w 2007r. według działów

				/w zł/
Dział	Nazwa działu	Przewidywane wykonanie za 2007 rok	Plan na 2008 rok	% (4:3)
1	2	3	4	5
010	Rolnictwo i łowiectwo	167 389,28	120 900,00	72,2
100	Górnictwo i kopalnictwo	12 000,00	12 000,00	100,0
600	Transport i łączność	43 489 351,00	40 737 000,00	93,7
630	Turystyka	147 880,00	147 380,00	99,7
700	Gospodarka mieszkaniowa	48 681 727,00	49 663 641,00	102,0
710	Działalność usługowa	1 551 700,00	2 026 000,00	130,6
750	Administracja publiczna	23 649 113,00	23 081 343,00	97,6
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	185 573,00	21 397,00	11,5
752	Obrona narodowa	2 500,00	2 500,00	100,0
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 809 252,00	2 584 393,00	92,0
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	181 000,00	154 800,00	85,5
757	Obsługa długu publicznego	8 937 821,00	9 338 548,00	104,5
758	Różne rozliczenia	407 147,00	5 619 277,00	1380,16
801	Oświata i wychowanie	60 588 928,00	67 242 197,00	111,0
851	Ochrona zdrowia	2 340 450,00	2 101 400,00	89,8

852	Pomoc społeczna	62 173 795,00	61 921 130,00	99,6
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	606 789,00	651 901,00	107,4
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	3 105 494,00	1 002 973,00	32,3
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	16 921 240,00	20 564 759,00	121,53
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	7 660 138,00	6 787 973,00	88,61
926	Kultura fizyczna i sport	8 856 528,00	13 929 360,00	157,3
	Ogółem	292 475 815,28	307 710 872,00	105,21

- **Przewidywane wykonanie za 2007 rok** – plan po zmianach wprowadzonych w trakcie roku uchwałami Rady Miejskiej Wałbrzycha i zarządzeniami Prezydenta Miasta Wałbrzycha w stosunku do Uchwały Nr V/49/07 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 15 lutego 2007 roku w sprawie budżetu Miasta Wałbrzycha na 2007 rok według stanu na 31.10.2007 r.,
- **Plan na 2008 rok** – projekt uchwały budżetowej na 2008 rok,
- **%** - wskaźnik porównawczy do roku bazowego (plan na 2008 rok do przewidywanego wykonania za rok 2007),

Zadania zaplanowane do realizacji w poszczególnych działach na 2008 rok przedstawia poniższe zestawienie:

DZIAŁ 010 - ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	120.900 zł
--	-------------------

W ramach tego działu zabezpieczono środki na:

- bieżące utrzymanie rowów melioracyjnych 120.000 zł
- 2 % odpis od podatku rolnego należny Dolnośląskiej Izbie Rolniczej 900 zł

DZIAŁ 100 – GÓRNICCTWO I KOPALNICTWO	12.000 zł
---	------------------

W pozycji tej zaplanowano wydatki związane z uiszczeniem składki członkowskiej na rzecz Stowarzyszenia Miast i Gmin Górniczych. Wysokość składki na rok 2008 utrzymana została na dotychczasowym poziomie, niezmiennym od 2000 roku.

DZIAŁ 600 - TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	40.737.000 zł
---	----------------------

Dział ten obejmuje wydatki związane z organizacją i obsługą transportu zbiorowego oraz utrzymaniem dróg, które realizować będzie przede wszystkim Zarząd Dróg i Komunikacji.

W 2008 roku działania finansowane w dziale 600 skupiać się będą jak w poprzednich latach na:

• lokalnym transporcie zbiorowym	30.130.000 zł
----------------------------------	---------------

Zaplanowana kwota obejmuje wynagrodzenie za usługi przewozowe świadczone na rzecz Miasta Wałbrzycha przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o. o. w Wałbrzychu. W ramach tych usług wykonywana będzie w dalszym ciągu komunikacja na terenie Szczawna Zdroju.

Powyższa kwota obejmuje również środki na zakup usług przewozu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do szkół i ośrodków rehabilitacyjnych zgodnie z zawartą umową z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym Sp. z o. o. oraz warunkami określonymi przez Wydział Edukacji i Spraw Społecznych. Usługi przewozu osób niepełnosprawnych w roku 2008 wykonywane będą trzema mikrobusami, jednym niskopodwoziowym autobusem NEOPLAN, jednym niskopodwoziowym autobusem KAPENA. Niezbędne jest także uruchomienie w okresie wakacji autobusu dowożącego dzieci do Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczego w Świdnicy.

W ramach działu zaplanowano również, podobnie jak w latach poprzednich, wydatki na dowóz dzieci do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowym Siodle (zgodnie z zawartym porozumieniem w wydatkach tych partycypować będzie gmina Boguszków - Gorce).

Ponadto zabezpieczona na lokalny transport zbiorowy kwota obejmuje wydatki ponoszone między innymi na: naprawę i malowanie wiat przystankowych, zakup i montaż tablic informacyjnych, naklejanie rozkładów jazdy, utrzymanie czystości na przystankach oraz środki na zakup papierowych blankietów jednorazowych biletów komunikacji miejskiej oraz kart elektronicznych.

• zadaniach z zakresu utrzymania publicznych dróg gminnych i wewnętrznych	1.930.000 zł
---	--------------

W 2008 roku w ramach działu 600 nadal realizowane będą prace pozwalające na utrzymanie w należytym stanie urządzeń infrastruktury drogowej, w tym:

- a) remonty bieżące dróg,
- b) remonty mostów i przepustów, obiektów inżynierskich,
- c) utrzymanie i konserwacja oznakowań poziomych i pionowych dróg,
- d) roboty konserwacyjno – utrzymaniowe sygnalizacji świetlnej,
- e) utrzymanie zieleni w pasie drogowym,
- f) zakup usług związanych z prowadzoną ewidencją dróg, ekspertyzami i mapami.

• zadaniach związanych z utrzymaniem Zarządu Dróg i Komunikacji	3.610.000 zł
---	--------------

W wydatkach powyższych zaplanowano wynagrodzenia dla pracowników ZDiK w Wałbrzychu i pochodne od tych wynagrodzeń oraz wydatki rzeczowe zgodnie z załącznikiem Nr 3. Z uwagi na administracyjny charakter działalności Zarządu Dróg i Komunikacji notuje się wysoki udział płac i pochodnych w wydatkach ogółem.

• zadaniach inwestycyjnych	5.067.000 zł
----------------------------	--------------

Szczegółowy zakres zadań inwestycyjnych przedstawiono w załączniku i części opisowej do inwestycji.

DZIAŁ 630 – TURYSTYKA	147.380 zł
------------------------------	-------------------

W ramach działu zaplanowano środki na dofinansowanie upowszechniania turystyki, w tym między innymi na:

- prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej,
- oznakowanie turystyczne miasta,
- wydatki na kontynuację projektu Miasto MTB,
- zakup oznakowań, tablic i szlakowskazów,
- aktualizację i utrzymanie serwisu internetowego www.turystyka.walbrzych.pl, www.mtb.walbrzych.pl

Planuje się zlecenie realizacji części zadań z zakresu upowszechniania turystyki wraz z udzieleniem dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych – 13.000zł.

W planowanych wydatkach uwzględniono ponadto składkę na Dolnośląską Organizację Turystyczną – 11.000 zł oraz wydatki związane z eksploatacją multimedialnych kiosków informacyjnych zakupionych w 2006 roku.

DZIAŁ 700 - GOSPODARKA MIESZKANIOWA	49.663.641 zł
--	----------------------

W ramach działu zabezpieczono środki w wysokości 48.313.000 zł na zakup od Miejskiego Zarządu Budynków Sp. z o. o. usług administrowania i zarządzania zasobem mieszkaniowym gminy, dostawę mediów oraz remonty lokali i wpłaty na fundusz remontowy.

Ponadto w ramach gospodarki gruntami i nieruchomościami planowane są wydatki w kwocie 785.000 zł obejmujące między innymi opłaty notarialne, opłaty sądowe, opłaty należne przy usłudze notarialnej, pierwokupy oraz wykupy nieruchomości, a także opłaty związane z ogłoszeniami prasowymi oraz ubezpieczenie mienia Gminy Wałbrzych, w tym ubezpieczenie Zamku Książ, Muzeum PiT, BWA oraz ubezpieczenie komunikacyjne.

Również w dziale tym zaplanowano kwotę 105.641 zł wynikającą z zawartej Umowy pomiędzy Gminą Wałbrzych a Bankiem Gospodarstwa Krajowego dotyczącą wsparcia finansowego z funduszu dopłat na tworzenie lokali socjalnych.

W ramach pozostałej działalności zabezpieczono środki w wysokości 460.000 zł, w tym między innymi na:

- zwrot wpłaconych przez najemców kaucji mieszkaniowych,
- dofinansowanie remontów oraz kredytów remontowych dla wspólnot mieszkaniowych w ramach programu „Nasz Dom”,
- opłaty sądowe i komornicze za windykację należności czynszowych,
- koszty wynajęcia pomieszczeń tymczasowych.

DZIAŁ 710 – DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	2.026.000 zł
---	---------------------

W dziale 710 zaplanowano wydatki między innymi:

- na opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, na zakup map niezbędnych do opracowania tych planów oraz obsługę formalno prawną miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – 650.000 zł,
- na działania Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej – 7.000 zł,
- na opracowanie wypisów z ewidencji gruntów, wyrysów z map ewidencyjnych, map sytuacyjno-wysokościowych niezbędnych do realizacji zadań gminy (np. koszenie traw, wycinka drzew, sprzątanie) oraz na opracowania geodezyjne i kartograficzne, wyceny gruntów, lokali użytkowych, garaży, urzędzeń i nasadzeń – 366.000 zł,

- na utrzymanie cmentarzy komunalnych (w tym: koszty dostawy wody i energii elektrycznej, prace remontowe oraz utrzymanie cmentarzy) – 695.000 zł.

Ponadto na 2008 rok Gminie Wałbrzych przyznano dotację celową z budżetu państwa na utrzymanie Cmentarza Wojennego znajdującego się w dzielnicy Gaj w kwocie 8.000 zł.

W 2008 roku w ramach działu 710 planuje się zrealizowanie inwestycji na kwotę 300.000 zł opisanych w części dotyczącej inwestycji.

DZIAŁ 750 - ADMINISTRACJA PUBLICZNA	23.081.343 zł
--	----------------------

W ramach działu 750 uwzględniono wydatki na realizację zadań zleconych wynikających z szeregu ustaw, obejmujących sprawy między innymi z zakresu ewidencji ludności, a także spraw realizowanych przez USC – 428.635 zł. Przyznaną na 2008 rok dotację rozdysponowano na wynagrodzenia i pochodne od tych wynagrodzeń dla pracowników realizujących te zadania oraz wydatki rzeczowe zgodnie z Załącznikiem Nr 3.

Dział 750 obejmuje również wydatki na obsługę Rady Miejskiej Wałbrzycha. W planie na 2008 rok zabezpieczono na ten cel środki w kwocie 582.866 zł, z czego na:

diety dla radnych	504.500 zł
wydatki rzeczowe	78.366 zł

Plan w dziale 750 obejmuje również wydatki Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu (21.290.842 zł) w tym środki na wynagrodzenia dla pracowników i pochodne od tych wynagrodzeń, wydatki rzeczowe i inwestycje zgodnie z załącznikiem nr 3 i 4.

Wśród wydatków rzeczowych zaplanowano między innymi zakup materiałów biurowych, naprawę i konserwację zmechanizowanego sprzętu biurowego, opłaty telefoniczne, obsługę autorską programów komputerowych, sprzątanie pomieszczeń Urzędu, zakup energii, szkolenia, prowizje bankowe, doksztalcanie pracowników, obsługę prawną, koszty zastępstwa procesowego, prowizje od operacji na rachunkach bankowych Urzędu Miejskiego, utrzymanie lokali wspólnot samorządowych i inne.

Wydatki rzeczowe obejmują również koszty rzeczoznawcy dokonującego wyceny ruchomości zajętej przez organ egzekucyjny, koszty ogłoszeń w prasie o licytacji ruchomości czy koszty opłaty sądowej za dokonanie wpisu hipoteki przymusowej. Ponadto znaczną pozycję w wydatkach rzeczowych Urzędu Miejskiego zajmuje należny podatek od nieruchomości do opłacenia przez Gminę będącą właścicielem nieruchomości lub ich części nie zajętych na potrzeby Urzędu (2.550.000 zł).

W ramach działu zaplanowano również środki na promocję miasta (743.000 zł) tj. na:

- wydawnictwa i akcesoria promocyjne,
- działania mające na celu promocję miasta,
- tłumaczenia,
- współpracę z miastami partnerskimi,
- konsultacje, ekspertyzy (opracowania do projektów współfinansowanych przez Unię Europejską).

Ponadto w dziale 750 uwzględniono między innymi składkę na Stowarzyszenie Komitet Europejski w Wałbrzychu oraz Stowarzyszenie Dolny Śląsk w Unii Europejskiej -22.000 zł

DZIAŁ 751 – URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	21.397 zł
---	------------------

Zaplanowane w dziale 751 wydatki finansowane są w całości z dotacji celowej przekazanej z budżetu państwa na prowadzenie i aktualizację stałego rejestru wyborców w gminie (21.397zł). Podstawą wyliczenia kwoty dotacji była liczba uprawnionych do głosowania, podana przez gminę w meldunku dotyczącym rejestru wyborców według stanu na dzień 30 września 2007 roku, przy przyjętym wskaźniku 207 zł na jeden tysiąc wyborców.

DZIAŁ 752 – OBRONA NARODOWA	2.500 zł
------------------------------------	-----------------

Wydatki w tym dziale w całości przeznaczone są na realizację zadań zleconych z budżetu państwa w zakresie obrony.

DZIAŁ 754 – BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	2.584.393 zł
---	---------------------

W dziale 754 wzorem lat ubiegłych zaplanowano wydatki na nagrody dla wyróżniających się funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu. Planowane na ten cel środki zamknęły się w kwocie 8.000 zł.

Na 2008 rok w ramach niniejszego działu planowane są także wydatki w zakresie obrony cywilnej. Na to zadanie planuje się przeznaczyć środki w wysokości 11.100 zł. Część tych środków - 5.000 zł, pochodzi z dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W dziale 754 zaplanowano ponadto wydatki w wysokości 2.473.493 zł na działalność Straży Miejskiej w Wałbrzychu, w tym środki na wynagrodzenia, pochodne od tych wynagrodzeń i wydatki rzeczowe zgodnie z załącznikiem Nr 3.

Wydatki rzeczowe obejmują między innymi: posiłki regeneracyjne dla strażników miejskich, ekwiwalenty za pranie i czyszczenie umundurowania, naprawy bieżące samochodów służbowych, paliwo i środki eksploatacji do samochodów służbowych, materiały biurowe, bloczki mandatowe, zakup i wymianę umundurowania zgodnie z tabelami należności. Wydatki te obejmują również odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz wpłatę na PFRON.

W ramach pozostałej działalności w dziale 754 uwzględniono analogicznie do roku poprzedniego wydatki rzeczowe (91.800zł) związane między innymi z systemem monitoringu

wizyjnego w Wałbrzychu, kosztami związanymi z zapobieganiem zagrożeniom kryzysowym, udziałem w trybie awaryjnym służb komunalnych w akcjach ratowniczych na terenie miasta Wałbrzycha, jak również wydatkami na prace związane z zabezpieczeniem miejsc niebezpiecznych w rejonie biedaszybów.

DZIAŁ 756 – DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIEPOSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ ORAZ WYDATKI ZWIĄZANE Z ICH POBREM	<i>154.800 zł</i>
--	-------------------

W ramach działu 756 zaplanowano środki na wydatki związane z poborem podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych, w tym wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne należne pracownikom Zespołu Egzekucyjnego z tytułu ściągniętych należności podatkowych wraz z pochodnymi od tych wynagrodzeń oraz wynagrodzenia należne inkasentom dziennej opłaty targowej. Ponadto na rok 2008 zaplanowano wydatki związane z powołaniem biegłych oceniających stan techniczny nieruchomości oraz dokonujących kwalifikacji obiektów budowlanych zgodnie z prawem budowlanym w celu prawidłowego naliczenia podatku od nieruchomości oraz na opłaty sądowe za wydanie postanowień w sprawach stwierdzających ukończenie postępowania upadłościowego i za dokonanie wpisu hipoteki przymusowej.

DZIAŁ 757 - OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO	<i>9.338.548 zł</i>
--	---------------------

Zaplanowana kwota obejmuje łącznie 7.753.896 zł, w tym odsetki od kredytów, odsetki od pożyczek, odsetki od obligacji.

Uwzględniono również wydatki dotyczące poręczeń pożyczek udzielonych Wałbrzyskiemu Związkowi Wodociągów i Kanalizacji w kwocie 1.584.652 zł.

DZIAŁ 758 – RÓŻNE ROZLICZENIA	<i>5.619.277 zł</i>
--------------------------------------	---------------------

W ramach działu 758 zaplanowano wydatki dotyczące wypłaty świadczeń dla żołnierzy rezerwy odbywających ćwiczenia wojskowe (6.000 zł) oraz:

- rezerwę ogólną – 500.000 zł,
- rezerwy celowe - 5.034.277 zł (zgodnie z § 12 uchwały budżetowej).

Ponadto zaplanowano wydatki w kwocie 10.000 zł związane z prywatyzacją mienia komunalnego.

Uwzględniono również składkę na Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis – 69.000 zł.

DZIAŁ 801- OŚWIATA I WYCHOWANIE	67.242.197 zł
--	----------------------

- **Szkoły podstawowe – 28.428.397 zł**

Na terenie Miasta Wałbrzycha funkcjonuje 16 publicznych szkół podstawowych oraz 1 niepubliczna Szkoła Podstawowa Zespołu Szkół Fundacji „Szkoła Gminna Menadżersko-Księgowa”.

Zaplanowane wydatki obejmują:

1. Wynagrodzenia osobowe, bezosobowe oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne, pochodne od wynagrodzeń	23.365.145 zł
2. Wydatki rzeczowe	4.828.759 zł
3. Dotacje dla szkół niepublicznych	234.493 zł

- **Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych – 934.789 zł**

Na terenie Miasta Wałbrzycha funkcjonują oddziały zerowe przy 10 publicznych szkołach podstawowych oraz jeden oddział zerowy przy Szkole Podstawowej Zespołu Szkół Fundacji „Szkoła Gminna Menadżersko-Księgowa”.

Zaplanowane wydatki obejmują:

1. Wynagrodzenia osobowe oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne, pochodne od wynagrodzeń	871.648 zł
2. Wydatki rzeczowe	48.911 zł
3. Dotacje dla szkół niepublicznych	14.230 zł

- **Przedszkola – 10.043.274 zł**

Na terenie Miasta Wałbrzycha funkcjonują Przedszkola Samorządowe Nr 4, 14 i 17 w formie zakładów budżetowych, Przedszkola Samorządowe Nr 10 i 22 w formie jednostki budżetowej przy Zespołach Szkolno – Przedszkolnych Nr 1 i 2 oraz 14 przedszkoli niepublicznych.

Zaplanowane wydatki obejmują:

1. Wynagrodzenia osobowe oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne, pochodne od wynagrodzeń	362.651 zł
2. Wydatki rzeczowe	82.853 zł
3. Dotacje dla przedszkoli samorządowych	1.897.770 zł
4. Dotacje dla przedszkoli niepublicznych	7.700.000 zł

- **Gimnazja – 17.672.467 zł**

W 2008 roku finansowaniem objętych będzie 10 gimnazjów publicznych oraz 3 gimnazja niepubliczne:

- 1/ Gimnazjum Menadżerskie przy Zespole Szkół Fundacji „Szkoła Gminna Menadżersko-Księgowa”,
- 2/ Prywatne Gimnazjum Żeńskie Sióstr Niepokalanek,
- 3/ I Społeczne Gimnazjum.

Zaplanowane wydatki obejmują:

1. Wynagrodzenia osobowe oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne, pochodne od wynagrodzeń	12.856.262 zł
2. Wydatki rzeczowe	2.514.763 zł
3. Dotacje dla szkół niepublicznych	577.317 zł
4. Dotacja dla Starostwa na prowadzenie Gimnazjum 12 i 13	1.724.125 zł

- **Dowożenie uczniów do szkół – 199.522 zł**

Zaplanowane środki dotyczą dowozu uczniów do Gimnazjum Nr 1, 3, 6, 7 oraz PSP Nr 21 i 37. Ponadto zaplanowano wydatki na zwrot kosztów dojazdu uczniów niepełnosprawnych i ich opiekunów do szkół specjalnych.

- **Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli – 393.792 zł**

W budżecie gminy na 2008 rok wyodrębniono środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego. Planuje się organizację doradztwa zawodowego poprzez zatrudnienie doradców z obniżonym pensum godzin w:

- 1/ Publicznej Szkole Podstawowej Nr 21,
- 2/ Publicznej Szkole Podstawowej Nr 22,
- 3/ Publicznej Szkole Podstawowej Nr 28,
- 4/ Publicznym Gimnazjum Nr 2,
- 5/ Publicznym Gimnazjum Nr 3,
- 6/ Integracyjnym Przedszkolu Samorządowym Nr 17.

W 2008 roku kontynuowana będzie także realizacja umowy dotyczącej koordynacji pracy Zespołu Doradców Metodycznych Miasta Wałbrzycha.

Zaplanowane wydatki obejmują:

1. Wynagrodzenia osobowe oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne, pochodne od wynagrodzeń	139.817 zł
2. Wydatki rzeczowe	228.365 zł
3. Dotacje dla przedszkoli publicznych	25.610 zł

- **Pozostała działalność – 1.499.956 zł**

W dziale 801 w ramach pozostałej działalności uwzględniono środki na funkcjonowanie Biura Obsługi Socjalnej w Wałbrzychu (1.204.459zł) zajmującego się

zarządzaniem Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych głównie dla pracowników placówek oświatowych oraz emerytów i rencistów nauczycieli z terenu Miasta Wałbrzycha, prowadzeniem Międzyzakładowej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej, a także obsługą finansowo-księgową środków finansowych przeznaczonych na pomoc zdrowotną dla nauczycieli czynnych zawodowo oraz emerytów i rencistów nauczycieli z placówek oświatowych Gminy Wałbrzych.

Zaplanowane wydatki obejmują:

1. Wynagrodzenia osobowe, bezosobowe, dodatkowe wynagrodzenie oraz pochodne od wynagrodzeń	439.540 zł
2. Wydatki rzeczowe	764.919 zł

W ramach wydatków rzeczowych uwzględniono odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych za emerytów i rencistów nauczycieli z placówek oświatowych Gminy Wałbrzych oraz emerytów i rencistów ze zlikwidowanych placówek oświatowych Gminy – 626.698 zł.

W ramach pozostałej działalności zaplanowano ponadto środki na sfinansowanie innych zadań w zakresie oświaty i wychowania (295.497 zł z czego na wynagrodzenia i pochodne 75.315 zł) w tym w szczególności na:

- uczestnictwo w programie pn. „Asystenci Nauczycieli Języka Angielskiego – szkolenie do pracy”,
- wynagrodzenia ekspertów biorących udział w komisjach egzaminacyjnych,
- zabezpieczenie środków jako udział własny gminy w Rządowym Programie Wspierania w latach 2007-2009 organów prowadzących, w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w publicznych szkołach i placówkach „Monitoring wizyjny w szkołach i placówkach”
- wkład własny na realizację Rządowego Programu Ograniczenia Przestępczości i Aspołecznych Zachowań pn. „Razem Bezpiecznie”.
- ogłoszenia prasowe w sprawie konkursów na stanowiska dyrektorów jednostek oświatowych,
- dofinansowanie kosztów kształcenia pracodawcom, którzy zawarli z młodocianymi pracownikami umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego. Całość stanowi dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa (99.170 zł),
- jubileusze szkół.

Ponadto w dziale 801 zaplanowano środki w wysokości 8.070.000zł na wydatki inwestycyjne (szczegółowy zakres zadań przedstawiono w załączniku i części opisowej do inwestycji).

DZIAŁ 851 - OCHRONA ZDROWIA	2.101.400 zł
------------------------------------	---------------------

W ramach działu 851 zaplanowano środki na wypłatę renty w wysokości 5.000zł.

Na 2008 rok planuje się ponadto w ramach programów polityki zdrowotnej wydatki w wysokości 181.800 zł na realizację m.in. następujących zadań:

- profilaktyki stomatologicznej u dzieci
Celem zadania jest zmniejszenie zachorowalności na próchnicę i choroby przyzębia u dzieci poprzez prowadzenie działań profilaktyczno - edukacyjnych.

- profilaktyki i zapobiegania wadom postawy u dzieci i młodzieży
Celem zadania jest zapobieganie i eliminowanie wad postawy i skrzywień bocznych kręgosłupa u dzieci i młodzieży.
- opieki nad chorym z chorobą nowotworową i jego rodziną
Celem zadania jest sprawowanie przez zespół lekarsko-pielęgniarski opieki domowej nad chorymi z chorobą nowotworową i jego rodziną.
- profilaktycznych badań w ramach przeciwdziałania gruźlicy
Celem zadania jest zmniejszenie zachorowalności na gruźlicę i choroby nowotworowe płuc.
- profilaktycznych badań dla mężczyzn – prostata
Celem tych badań jest zapobieganie i wczesna wykrywalność u mężczyzn powyżej 50 roku życia chorób nowotworowych gruczołu krokowego – prostata.
- dofinansowanie Punktu Diagnostyczno - Konsultacyjnego ds. HIV/AIDS

W ramach działu uwzględniono również środki na działalność wychowawczą i zapobiegawczą w zakresie zwalczania narkomanii w kwocie 60.000 zł. W 2008 roku będą kontynuowane działania z lat poprzednich.

Dział 851 obejmuje również wydatki na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz funkcjonowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 1.850.000zł (w ramach tych środków planuje się zlecenie realizacji części zadań wraz z udzieleniem dotacji w kwocie 1.097.300zł).

Pozostałe środki zostaną przeznaczone w szczególności na:

- prowadzenie środowiskowych świetlic opiekuńczo-wychowawczych w rejonach: Śródmieścia, Podzamcza, Piaskowej Góry i Glinika,
- prowadzenie Ośrodka Profilaktyki dla Dzieci i Młodzieży zlokalizowanego przy Placu Teatralnym,
- prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób z problemem uzależnień i ich rodzin w zakresie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego,
- prowadzenie punktu interwencyjnego wobec sprawców przemocy domowej,
- prowadzenie Klubu Integracji Społecznej,
- prowadzenie kampanii edukacyjnych, konferencji, debat, dyskusji panelowych,
- szkolenie realizatorów programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- monitorowanie problemów alkoholowych i narkotycznych oraz przemocy w rodzinie, badania i sondáže.

DZIAŁ 852 – POMOC SPOŁECZNA	61.921.130 zł
------------------------------------	----------------------

Od 2003 roku na terenie Wałbrzycha działa środowiskowy dom samopomocy o zasięgu lokalnym dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Na prowadzenie tego domu w 2008 roku została zaplanowana kwota 358.000 zł, z czego 288.000 zł to przyznana na ten cel dotacja z budżetu państwa. Zadanie to wykonywane jest przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Wałbrzychu. W ramach działu

zaplanowano również środki na bieżące utrzymanie domu dla bezdomnych przy ul. Pocztowej 22 oraz na opłaty za osoby będące mieszkańcami Gminy Wałbrzych przebywające w innych Ośrodkach wsparcia (287.400 zł, w tym wynagrodzenia i pochodne – 119.910 zł).

Na 2008 roku zaplanowano również wydatki na opłaty za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej (1.600.000 zł). Ponadto w ramach działu 852 uwzględniono wydatki na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz z ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej. Są to zadania zlecone ustawami w całości finansowane z budżetu państwa (27.831.000 zł). Projekt planu wydatków obejmuje wypłaty świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej, ubezpieczenie społeczne osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego (27.020.388 zł) oraz wydatki na obsługę tych świadczeń – 810.612 zł.

Budżet państwa finansuje również w formie dotacji celowej składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne (łącznie 412.000 zł). Zadanie to w Gminie Wałbrzych realizowane jest przez Dział Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W ramach zadań zleconych finansowanych z budżetu państwa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu na 2008 rok przewiduje wypłatę zasiłków stałych (4.129.000 zł)

Natomiast w zakresie zadań własnych gminy MOPS planuje w ramach 10.485.000 zł (w tym 5.472.000 zł stanowi dotacja z budżetu państwa na zadania własne) wypłatę zasiłków okresowych oraz celowych, a w szczególności zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych, zapewnienie odzieży dla osób tego potrzebujących, zapewnienie niezbędnego posiłku osobom tego pozbawionym oraz zasiłki na dożywianie w ramach udziału własnego gminy w programie „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zakup opału, leków, wyrobienie dowodu osobistego i fotografii, a także zasiłków na czy sprawienie pogrzebu.

Dodatkowo planuje wypłatę dodatków mieszkaniowych na kwotę 8.660.800 zł wraz z kosztami obsługi.

Do zadań MOPS należy również organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Do kalkulacji wydatków założono stawkę 3,60 zł za 1 godzinę w dni powszednie i 4,50 zł w dni świąteczne. Łącznie na ten cel zaplanowano 432.000 zł. Ponadto MOPS realizuje zadania zlecone w zakresie świadczeń specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na ten cel zaplanowano dotację z budżetu państwa w wysokości 142.000 zł.

W dziale 852 ujęto również środki w wysokości 2.000 zł na świadczenia społeczne dla żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową oraz wydatki na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” finansowanego z dotacji celowej z budżetu państwa w kwocie 2.500.000 zł.

Dział 852 obejmuje także wydatki na działalność bieżącą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Łączny koszt funkcjonowania jednostki planuje się na poziomie 4.851.230 zł (w części finansowany z dotacji celowej z budżetu państwa – 1.577.600 zł), w tym:

1. Wynagrodzenia osobowe, bezosobowe, dodatkowe wynagrodzenie roczne i pochodne od wynagrodzeń	4.087.770 zł
2. Wydatki rzeczowe	763.460 zł

W ramach pozostałych działań w dziale 852 zaplanowano środki w wysokości 230.700 zł, (w tym 215.700 zł stanowią dotacje) na:

- dofinansowanie posiłków dla najuboższych mieszkańców miasta
- stowarzyszenia opieki społecznej (w tym stowarzyszenia osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności)
- dofinansowanie kuchni dla ubogich
- dofinansowanie magazynów interwencyjnych
- dofinansowanie magazynu żywnościowego
- zakup paczek świątecznych dla najuboższych
- pozostałe wydatki

DZIAŁ 853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	651.901 zł
---	-------------------

W dziale 853 zaplanowano dotację dla żłobków. Na terenie Miasta Wałbrzycha funkcjonują dwa żłobki zorganizowane w formie zakładów budżetowych: Żłobek Samorządowy Nr 1 i Żłobek Samorządowy Nr 5.

DZIAŁ 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	1.002.973 zł
--	---------------------

Środki w dziale 854 planuje się przeznaczyć na funkcjonowanie świetlic szkolnych przy szkołach podstawowych (923.651 zł) oraz na stypendia Prezydenta Miasta Wałbrzycha dla szczególnie uzdolnionych uczniów szkół gimnazjalnych I i II stopnia, stypendia motywacyjne dla uczniów (łącznie na wszystkie stypendia planuje się przeznaczyć 79.322 zł).

DZIAŁ 900 – GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	20.564.759 zł
--	----------------------

W 2008 roku w ramach działu 900 planuje się zrealizowanie inwestycji na kwotę 11.360.440 zł opisanych w części dotyczącej inwestycji. Ponadto w dziale tym zaplanowano środki na realizację wydatków wynikających z umowy Nr IZP/2/108/99 z dnia 20 stycznia 1999 roku o współfinansowanie zadania pn. „Oczyszczalnia ścieków i kolektor sanitarny w Dziećmorowicach gmina Walim” – 442.360 zł.

Uwzględniono również wydatki bieżące w kwocie 482.000 zł na gospodarkę odpadami, w tym w szczególności wydatki związane z zarządzaniem składowiskiem odpadów komunalnych przy ul. Beethovena i wysypiskiem odpadów przy ul. Stacyjnej oraz zarządzanie gruzowiskiem przy ul. Świdnickiej.

Zabezpieczono również środki na utrzymanie czystości na drogach gminnych na terenie Miasta Wałbrzycha w kwocie 1.557.000 zł. Oczyszczanie dróg obejmuje głównie zamiatanie mechaniczne dróg, ich utrzymanie w okresie zimowym zgodnie z przyjętym

harmonogramem kolejności odśnieżania oraz ręczne całoroczne utrzymanie czystości chodników, schodów, placów i ścieżek.

Natomiast na utrzymanie zieleni w mieście i lasach komunalnych zaplanowano 1.603.000 zł.

Plan w dziale 900 obejmuje również środki na utrzymanie Schroniska dla Zwierząt w Wałbrzychu (610.299 zł) w kwocie tej zaplanowano wydatki na wynagrodzenia i pochodne od tych wynagrodzeń oraz wydatki rzeczowe zgodnie z Załącznikiem nr 3.

Ponadto w ramach działu zaplanowano wydatki na oświetlenie ulic, placów i dróg w wysokości 2.480.000 zł. Środki te gmina planuje przeznaczyć na oświetlenie dróg oraz przeprowadzenie remontów i konserwację infrastruktury oświetleniowej.

Dodatkowo w dziale 900 zabezpieczono na pozostałą działalność środki w wysokości 2.029.660 zł, w tym w szczególności na:

- utrzymanie kanalizacji deszczowej,
Ze środków tych planuje się przeprowadzić między innymi prace związane z regulacją i wymianą wpustów ulicznych, wymianę, udrażnianie i naprawę kolektorów oraz konserwację rowów przydrożnych.
- renty,
- zadania z zakresu funkcjonowania miasta (w tym m.in. dowóz wody, rozbiórki budynków i obiektów, wycinki i cięcia korekcyjne drzew oraz nowe nasadzenia, dozоровanie obiektów gminnych, ich bieżące utrzymanie i monitoring, rekultywację terenów zdegradowanych nielegalnym wydobyciem węgla, place zabaw),
- bieżące utrzymanie potoków,
- opłaty za korzystanie ze środowiska.

DZIAŁ 921 – KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	6.787.973 zł
---	---------------------

W 2008 roku w ramach działu 921 zaplanowano dotacje dla instytucji kultury:

- Wałbrzyski Ośrodek Kultury w Wałbrzychu 1.165.293 zł,
- Wałbrzyska Galeria Sztuki Biuro Wystaw Artystycznych „Zamek Książ” 442.000 zł,
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami” 2.796.600 zł,
- Muzeum w Wałbrzychu 1.585.800 zł.

Na 2008 rok uwzględniono również dopłatę do kapitału dla Spółki Zamek Książ – 260.000 zł, środki na realizację zadań z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami – 50.000 zł, pokrycie składki na Stowarzyszenie „Dom Bretanii” – 15.000 zł oraz pozostałe zadania – 192.000 zł w tym między innymi na:

- stypendia artystyczne, muzyczne itp.,
- nagrody RMW za osiągnięcia w dziedzinie kultury,
- druk Wałbrzyskiego Informatora Kulturalnego,
- Ogólnopolską Giełdę Kabaretową „Przewalka”,
- organizację świąt państwowych, kultywowanie tradycji narodowych,
- organizację imprez kulturalnych Rad Wspólnot Samorządowych,
- edukację kulturalną dzieci i młodzieży,

Ponadto zaplanowano w ramach zadań z zakresu kultury dotacje w wysokości 130.000 zł dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz w ramach pozostałej działalności zlecenie realizacji części zadań wraz z udzieleniem dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (w tym 20.000 zł ma organizację wieczorów muzycznych tzw. Wieczorów Wałbrzyskich).

W 2008 roku planuje się zrealizowanie inwestycji na kwotę 151.280 zł opisanych w części dotyczących inwestycji.

DZIAŁ 926 – KULTURA FIZYCZNA I SPORT	13.929.360 zł
---	----------------------

W ramach działu zaplanowano środki na:

- wsparcie finansowe osiedlowych obiektów sportowych
- stypendia
- ubezpieczenie sportowców i trenerów
- rekreację ruchową dzieci i młodzieży oraz organizację imprez (w tym organizowanych przez Rady Wspólnot Samorządowych – 15.000 zł)
W ramach powyższych środków planuje się zlecenie realizacji części zadań wraz z udzieleniem dotacji – 400.000 zł,
- zakup pucharów, nagród rzeczowych, zakup statuetek na Podsumowanie Sportowe Roku i inne wydatki bieżące.

W 2008 roku planuje się również zrealizowanie inwestycji na kwotę 6.500.000 zł opisanych w części dotyczącej inwestycji.

Dział 926 obejmuje również wydatki bieżące związane z działalnością Ośrodka Sportu i Rekreacji w Wałbrzychu – 3.909.360 zł.

1. Wynagrodzenia osobowe, bezosobowe, dodatkowe wynagrodzenie roczne i pochodne od wynagrodzeń	1.989.473 zł
2. Wydatki rzeczowe	1.919.887 zł

W ramach wydatków Ośrodka Sportu i Rekreacji na 2008 rok zabezpieczono środki na organizację imprez cyklicznych w tym:

- w zakresie sportu i rekreacji młodzieży uczącej się między innymi: Imprezy SZS, Wakacje z OSiR-em, Ferie z OSiR-em,
- w zakresie dużych imprez sportowo-rekreacyjnych między innymi: XXX Bieg Gwarków, Polska Biega, Mistrzostwa Europy MTB „Trial”,
- w zakresie współorganizacji imprez sportowo-rekreacyjnych między innymi: festyny samorządowe, Sportowe Podsumowanie Roku,
- w zakresie cyklicznych imprez sportowo-rekreacyjnych między innymi: Koszykarska Liga OSiR, Dolnośląski Turniej Oldbojów, Młodzieżowy Halowy Turniej Piłki Nożnej.

W ramach działu zaplanowano środki w wysokości 3.000.000 zł na kapitał zakładowy spółki celowej powołanej w celu wybudowania obiektów rekreacyjno – sportowych przy ul. Ratuszowej w Wałbrzychu.